

GERECHTELIJKE REORGANISATIE

GERECHTELIJKE REORGANISATIE

Getest, gewikt en gewogen

Editors:

K. BYTTEBIER

E. DIRIX

M. TISON

M. VANMEENEN

Gerechtelijke reorganisatie. Getest, gewikt en gewogen
Koen Byttebier, Eric Dirix, Michel Tison en Melissa Vanmeenen (eds.)

© 2010 Intersentia
Antwerpen – Oxford
www.intersentia.be

Omslagbeeld: “De geldwisselaar en zijn vrouw”, Van Reyerswaele Marinus
© RMN / Gérard Blot

ISBN 978-94-000-0358-3
D/2010/7849/56
NUR 827

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

De verwachtingen waren hooggespannen toen de nieuwe Wet betreffende de Continuïteit van de Ondernemingen op 1 april 2009 in werking trad. Zouden de ondernemers hun koudwatervrees kunnen overwinnen en van dit nieuwe wettelijke instrument gebruikmaken? Zouden de gespecialiseerde adviseurs hun cliënten de verschillende mogelijkheden van de wet durven voorstellen? Zou de wet met haar gewijzigde titel kunnen breken met het negatieve imago dat hing rond haar voorganger, de Wet op het Gerechtelijk Akkoord? Zouden rechters de nodige goodwill hebben om de nieuwe regels toe te passen zoals zij bedoeld waren?

We zijn ondertussen één jaar later en een aantal gegevens bevestigen dat de wet haar start niet heeft gemist, mede dankzij de soepele omschakeling die de rechtbanken van koophandel en griffies in ons land maakten. Er werden in het eerste levensjaar tot bijna 10 keer meer verzoeken tot gerechtelijke reorganisatie ingediend dan onder de vorige wet. Kleine, middelgrote tot zelfs beursgenoteerde ondernemingen maken gretig van de wet gebruik. En ook het nieuwe luik dat bestaat uit de overdracht van de onderneming onder gerechtelijk gezag, is geen dode letter gebleven. De verschillende actoren omarmen – de ene al met iets meer overtuiging dan de andere – de nieuwe rechten en plichten die volgen uit de wet. We mogen dus zeker spreken van een geslaagde *fresh start* voor deze tak van het insolventierecht.

De wet is er alleszins ook geen dag te vroeg gekomen. In 2009 raasde de financiële en economische crisis in volle hevigheid door ons land, en het is pas in de loop van 2010 dat de eerste tekenen van herstel zichtbaar zijn. Ik ben ervan overtuigd dat deze wet nu al tal van bedrijven geholpen heeft die zich in een benarde positie bevonden en dat in de toekomst ook zal doen.

Dit boek is dan ook een welgekomen standaardwerk voor iedereen die echt vertrouwd wil raken met deze rechtstak. Het tijdstip van publicatie is zo gekozen dat de auteurs al kunnen bogen op de recente ervaringen met de nieuwe wet en de eerste rechtspraak. Ook omtrent de nieuwe en verbeterde instrumenten die de wet biedt: het buitengerechtelijke minnelijk akkoord, de bedrijfsbemiddelaar of de gerechtsmandataris, en de verschillende opties tijdens de gerechtelijke reorganisatie. Practici van alle slag kunnen dit werk dan ook als een *open portaal* raadplegen en meteen op zoek gaan naar het precieze onderwerp waar men meer over wil weten.

Zoals in de eerste bijdrage van het boek terecht wordt aangegeven, worden wetten niet in het luchtledige opgesteld. Deze wet is dus niet perfect. Geen enkele wet kan dat etiket claimen. De auteurs vervullen hun rol als rechtsgeleerden en testen, wikken en wegen de wet. Zij wijzen hier en daar op elementen waar nog vragen over bestaan. Sommige ervan zullen ongetwijfeld door de rechtspraak worden verduidelijkt. Andere punten moeten nog worden uitgevoerd per KB. Ook de gewesten spelen een belangrijke rol in het aanvullen van de wettelijke instrumenten door hun bevoegdheid van ondersteuning van bedrijven in moeilijkheden volop te benutten. Tot slot hebben de regering en de wetgever hun verantwoordelijkheid genomen door het sociaal compromis uit de wet in de tekst te regelen, in afwachting van een cao, gesloten in de schoot van de Nationale Arbeidsraad. In een klimaat van vertrouwen tussen werkgevers en werknemers zullen de sociale partners binnen de NAR mogelijk wel tot een eigen invulling van de bepalingen komen.

Justitie is veel meer dan enkel de gemediatiseerde takken van het recht zoals strafrecht en strafuitvoering. Ook op het economische terrein is Justitie als departement een cruciale (f)actor. Samen met rechters, griffiers, advocaten en notarissen maar ook boekhouders, accountants, consultants en academici dragen de minister van Justitie en de wetgever een belangrijke verantwoordelijkheid ten aanzien van onze ondernemingen. Hou dit boek daarom dicht bij de hand.

Stefaan DE CLERCK
Minister van Justitie
16 maart 2010

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v

CONCEPTUELE ZWAARTEPUNTEN VAN DE WET CONTINUÏTEIT ONDERNEMINGEN

Michel TISON en Ivan VEROUGSTRAETE	1
I. Inleiding	1
II. Het ‘failliet’ van het gerechtelijk akkoord	3
§ 1. Conceptuele onderbouw van de hervorming van 1997.....	3
§ 2. Empirische bevindingen: het Rifle-onderzoek	4
III. De ‘open portaal’-benadering	7
§ 1. Algemene principes van de openportaalbenadering.....	7
§ 2. De ‘open portaal’-benadering in de rechtspraak.....	11
A. Toelaatbaarheid en ontvankelijkheid van het verzoek	11
B. Continuïteitsbedreiging en continuïteitsperspectieven – Beteugeling van misbruik.....	13
§ 3. Geen eenheidswet van de insolventie of het niet volledig geopende portaal – De verplichte dualiteit.....	14
IV. Subjecten of objecten van de procedure	16
V. Continuïteit v. vereffening – De risicoallocatie	17
VI. <i>Debtor in possession</i> , vrijheid van overeenkomsten... ..	21
VII. Ongelijkheid v. gelijkheid.....	23

DE PREPROCEDURELE REORGANISATIE BINNEN DE WET BETREFFENDE DE CONTINUÏTEIT VAN ONDERNEMINGEN

Melissa VANMEENEN.....	25
I. Inleiding	25
II. Het handelsonderzoek.....	26
§ 1. De gegevensverzameling	28
§ 2. Het handelsonderzoek.....	32
A. Doelstelling	32
B. Verloop van het handelsonderzoek en gevolgen.....	33
C. Procedurele vragen.....	37
III. Bewarende maatregelen	40

§ 1. De ondernemingsbemiddelaar	40
A. Algemeen	40
B. De procedure van aanstelling en beëindiging	41
C. Wie kan worden aangesteld als ondernemingsbemiddelaar?	42
D. Taak van de ondernemingsbemiddelaar	43
§ 2. De gerechtsmandataris	44
A. Algemeen	44
B. De procedure van aanstelling en beëindiging	44
C. Wie kan aangesteld worden als gerechtsmandataris?	45
D. De taak van de gerechtsmandataris	46
IV. Het minnelijk akkoord	47
§ 1. Algemeen	47
§ 2. Het buitengerechtelijk minnelijk akkoord	49
A. Personele voorwaarden	50
B. Materiële voorwaarde	52
C. Formele voorwaarden	53
D. De inhoud en de gevolgen van het buitengerechtelijk minnelijk akkoord	54
E. Het vertrouwelijk karakter van het buitengerechtelijk minnelijk akkoord	56
§ 3. Gerechtelijk minnelijk akkoord	57
A. Algemeen	57
B. Specifieke kenmerken	57
V. Besluit	62

**MACHT EN ONMACHT VAN DE VERSCHILLENDE STAKEHOLDERS
IN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE DOOR EEN COLLECTIEF
AKKOORD**

Peter COUSSEMENT	65
I. Inleiding	65
II. Aanvang van de procedure: de openportaalbenadering	66
§ 1. Context en rechtvaardiging van de openportaalbenadering	66
§ 2. Gewijzigde machtsverhoudingen tussen de schuldenaar en rechtbank	70
§ 3. Welke rol voor de gedelegeerd rechter, de schuldeisers en het openbaar ministerie?	75
III. Fase van de opschorting	78
§ 1. Governancedilemma voor de wetgever	78
§ 2. Governance-instrumenten in reorganisatieprocedures	80
§ 3. Controleorganen als governance-instrumenten in de procedure van gerechtelijke reorganisatie	81
A. Afschaffing van de commissaris inzake opschorting	81

B. De gerechtsmandataris <i>ex</i> artikel 27 WCO	82
C. De voorlopige bestuurder van artikel 28 WCO	84
D. De gedelegeerd rechter en de rechtbank.....	86
E. De rol van de schuldeisers: wenselijkheid van een schuldeiserscomité?	89
§ 4. Gedragsregels als aanvullend governance-instrument in reorganisatieprocedures	93
IV. Homologatie en gevolgen van het plan.....	96
§ 1. Uitgangspunt	96
§ 2. Stemming over het plan: de machtspositie van de schuldenaar	97
§ 3. Homologatie van het plan: de machtspositie van de schuldenaar ..	101
§ 4. De positie van de aandeelhouders kritisch benaderd	104
A. Probleemstelling en theoretische achtergrond	104
B. Bescherming van de chirografaire schuldeisers in de Chapter 11-procedure	105
C. Wenselijkheid van de invoering van een ‘ <i>cram down</i> ’- procedure in België.	107
§ 5. De positie van de buitengewone schuldeisers	111
§ 6. Uitvoeringstermijn van het plan.....	113
§ 7. Gevolgen van het plan	117
V. Algemeen besluit.....	118
 DE GERECHTELIJKE REORGANISATIE: PROCEDURELE ASPECTEN	
Huguette GEINGER en Patricia VANLERSBERGHE	121
I. Inleiding	121
§ 1. Doelstelling.....	121
§ 2. Toepasselijke procedureregels	122
§ 3. Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek	123
A. Bevoegdheid van het Hof van Cassatie.....	123
B. Bevoegdheid van de rechtbank van koophandel inzake vennootschappen	124
II. Bevoegdheid.....	125
§ 1. Materieel bevoegde rechtbank.....	125
§ 2. Territoriaal bevoegde rechtbank.....	126
III. Opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie	127
§ 1. Grondvoorwaarden.....	127
§ 2. Inleiding van de procedure tot gerechtelijke reorganisatie	128
A. Initiatiefnemers.....	128
B. Eenzijdig verzoekschrift	129
C. Bij het verzoekschrift te voegen stukken	130
D. Gevolgen van de neerlegging van het verzoekschrift	133

IV.	Procedureverloop	134
§ 1.	Aanwijzing van een gedelegeerd rechter	134
§ 2.	Samenstelling van een dossier	136
§ 3.	Overlegging van stukken	136
§ 4.	Tussenkomst	137
§ 5.	Behandeling van het verzoek	138
§ 6.	Advies van het Openbaar Ministerie	138
§ 7.	Vonnis	139
§ 8.	Bekendmaking van het vonnis	139
§ 9.	Rechtsmiddelen	141
V.	Aanstelling van andere actoren in het kader van de procedure tot gerechtelijke reorganisatie	144
§ 1.	Aanstelling van een gerechtsmantaris	144
§ 2.	Aanstelling van een voorlopig bestuurder	146
VI.	Gevolgen van de beslissing tot reorganisatie	147
VII.	Verlenging van de opschorting	148
VIII.	Wijziging van het doel van de procedure	148
IX.	Voortijdige beëindiging en sluiting van de procedure	149
§ 1.	Verzaking aan de procedure	149
§ 2.	Voortijdige beëindiging	149
X.	Beëindiging van de opschorting	150
XI.	De gerechtelijke reorganisatie door collectief akkoord	151
§ 1.	Voorafgaande opmerking	151
§ 2.	Neerlegging van het plan	152
§ 3.	Bepaling van de schuldvorderingen	152
§ 4.	Procedure van betwisting van schuldvorderingen	152
§ 5.	Onderzoek van het plan	153
§ 6.	Homologatie van het plan	154
§ 7.	Rechtsmiddelen tegen de beslissing tot homologatie	155
§ 8.	Intrekking van het homologatieplan	155

DE POSITIE VAN DE SCHULDEISERS EN HET LOT VAN LOPENDE
OVEREENKOMSTEN

	Eric DIRIX en Ruud JANSSEN	157
I.	Algemene principes	157
§ 1.	Doelstelling en filosofie	157
§ 2.	De positie van de schuldenaar	159
§ 3.	Samenloop?	159
II.	Positie van de schuldeisers	162
§ 1.	Verhaalsrechten van de schuldeisers	162
A.	Verhaalsrechten tot aan de opening van de gerechtelijke procedure	162

B.	Verhaalsrechten tijdens de periode van opschorting	164
1.	Executierechten en beslagen	164
2.	Revindicatie door de schuldeiser-eigenaar	168
3.	De zijdelingse en pauliaanse vordering	169
4.	Het retentierecht en de niet-uitvoeringsexceptie (enac)....	171
§ 2.	De positie van de zekerheidsschuldeisers	171
A.	Uitgangspunten	171
B.	Uitzonderingen	172
§ 3.	Vrijwillige betaling door de schuldenaar	176
§ 4.	Nieuwe zekerheden	177
§ 5.	Schuldvergelijking	178
§ 6.	‘Nieuwe’ schuldvorderingen	180
III.	Lopende overeenkomsten	185
§ 1.	Continuïteit van de overeenkomsten	185
A.	Algemeen	185
B.	Toepassing: doorfinanciering	187
§ 2.	Optierecht debiteur	189
§ 3.	Straf- en schadebedingen	192
IV.	De positie van de medeschuldenaar en de persoonlijke zekerheidsteller tijdens de periode van opschorting	193

DE GERECHTELIJKE ACTOREN IN DE WET CONTINUÏTEIT ONDERNEMINGEN

	Christian VAN BUGGENHOUT	197
I.	De preventieve fase	197
§ 1.	De ‘ondernemingsbemiddelaar’ (art. 13)	197
§ 2.	De gerechtsmandataris (art. 14)	199
II.	De bijstand	201
	De facultatieve gerechtsmandataris	201
III.	De controlefase	201
§ 1.	De gerechtsmandataris – voorlopige bewindvoerder	201
§ 2.	De gedelegeerd rechter	203
IV.	De bijzondere procedure van de overdracht van de onderneming	203
	De gerechtelijke mandataris van de overdracht (art. 60 WCO)	203

DE OVERDRACHT ONDER GERECHTELIJK GEZAG

	Koen BYTTEBIER en Matthias GESQUIÈRE	207
I.	Inleiding	207
II.	De ‘vrijwillige’ versus de ‘gedwongen’ overdracht onder gerechtelijk gezag	208
§ 1.	Terminologische duiding	208

§ 2. De vrijwillige overdracht onder gerechtelijk gezag	210
§ 3. De gedwongen overdracht onder gerechtelijk gezag	214
A. Initiatiefgerechtigden van de vordering tot gedwongen gerechtelijke overdracht	215
B. In de wet bepaalde toepassingsgevallen	219
1. De schuldenaar bevindt zich in staat van faillissement zonder een procedure van gerechtelijke reorganisatie te hebben aangevraagd.	219
2. De rechtbank verwerpt de vordering tot het openen van de procedure van gerechtelijke reorganisatie	225
3. De rechtbank beveelt de vroegtijdige beëindiging van de procedure van gerechtelijke reorganisatie	225
a. Artikel 41, § 1, eerste lid WCO.	226
b. Artikel 41, § 2 WCO	227
4. Overige gevallen	228
III. De organisatie en realisatie van de overdracht onder gerechtelijk gezag.	228
§ 1. Opschorting of niet?	228
§ 2. Bepaling van het voorwerp van de overdracht	231
§ 3. Buitenbezitstelling van de schuldenaar?	238
§ 4. Taakverdeling tussen de actoren.	242
A. Van de aanstelling van de gerechtsmandataris tot het verzoek tot machtiging	242
B. De machtiging en uitvoering van de overdrachten	246
C. Beëindiging opdracht gerechtsmandataris	252
§ 5. De gevolgen van de procedure voor de schuldeisers	255
§ 6. De gevolgen van de overdracht voor schuldenaar en overnemer ...	262
§ 7. De gevolgen van de overdracht voor medeschuldenaars	268
V. Besluit	269

DE ARBEIDSRECHTELIJKE ASPECTEN VAN DE WET
BETREFFENDE DE CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMINGEN:
GEWIKT EN GEWOGEN

Johan PEETERS en Patrick HUMBLET	271
I. Inleiding	271
II. De buitengerechtelijke reorganisatie	272
§ 1. Algemene informatie- en/of raadplegingsverplichtingen.	272
A. Cao nr. 9	272
B. KB van 27 november 1973	275
§ 2. De WCO.	278
III. Gerechtelijke reorganisatie	281
§ 1. Verzoek tot gerechtelijke reorganisatie	282
§ 2. Vonnis over het verzoek tot gerechtelijke reorganisatie	285

§ 3. Lot van de arbeidsovereenkomsten	286
§ 4. Het dossier van gerechtelijke reorganisatie	286
§ 5. Voortijdige beëindiging en sluiting van de procedure	287
§ 6. Minnelijk akkoord	288
§ 7. Collectief akkoord	288
IV. Overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag	293
§ 1. Informatie- en raadplegingsverplichtingen	293
§ 2. Artikel 61 WCO	294
A. Onderhandelingen	295
1. Collectieve onderhandelingen	295
a. De onderhandelaars	295
b. De onderhandelaars (<i>bis</i>)	297
c. De onderhandelingsmaterie	297
d. Het resultaat van de onderhandelingsprocedure	298
e. Unanimititeit vereist?	298
2. Individuele onderhandelingen	299
B. De informatieverplichting	299
C. Keuze van de werknemers	301
a. Technische, economische en organisatorische redenen ..	301
b. Verboden differentiatie en proportionaliteit	301
c. De beschermde werknemers: een geval apart	302
d. Alle dieren zijn gelijk, ...	302
D. De homologatie	302
E. Substitutie van artikel 61 WCO door een cao	303
F. Artikel 61 in de NAR-versie	304
1. Overgang van de volledige onderneming	304
2. Overgang van een gedeelte van de onderneming	304
a. Beide ondernemingen beschikken over een paritair orgaan	304
b. De overnemer beschikt niet over een paritair orgaan ...	304
3. Overname van activa van een failliete onderneming	305
a. De overnemer heeft een ondernemingsraad en/of een CPBW	305
b. De overnemer heeft geen OR en/of CPBW	305
G. Artikel 61 correct uitgevoerd?	306
H. Mag het iets meer zijn?	306
§ 3. Conformiteit van artikel 61 WCO met Richtlijn 2001/23/EG	307
V. Interludium	312
VI. Uitleiding	312

